

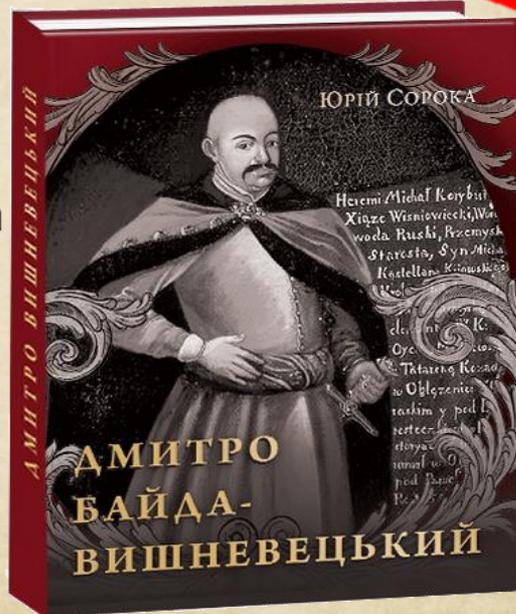
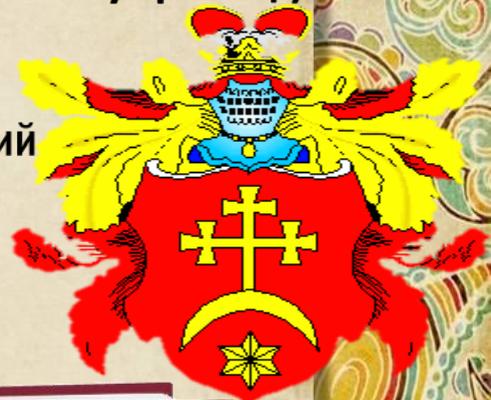
**Знамениті
українці**

2023

Сорока Ю. Дмитро Байда-Вишневецький / Юрій Сорока. – Харків: Фоліо, 2018. – 120, [2] с. : іл. – (Знамениті українці).

Дмитро Байда-Вишневецький славетний козацький лицар, визначний полководець, який на початку 1550-х років заснував фортецю на острові Мала Хортиця на Дніпрі, згуртував навколо неї козаків

і цим поклав початок Запорозькій Січі. Про його хоробрість і талант воїна склалися легенди. В українській народотворчості ці легенди перетворилися на широковідому думу про козака Байду, що уособлював і козацькі вольності, і войовничий дух, і нечуваний героїзм у боротьбі з ворогом.

Тома Л. Петро Конашевич Сагайдачний / Леонід Тома. – Харків: Фоліо, 2018. – 119, [3] с. : іл. – (Знамениті українці).

Під час Хотинської битви Сагайдачний очолював 40-тисячне козацьке військо. Перемога в ній зупинила наступ Османської імперії на Європу.

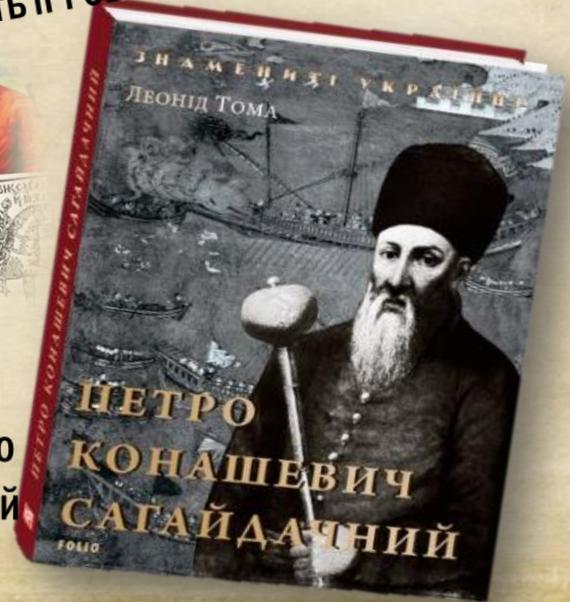
І в цьому неперевершена заслуга Петра Конашевича Сагайдачного - звитяжного лицаря, котрий завжди був «готовий ойчизні служити, за вольність її і свій живот положити».

Петро Конашевич Сагайдачний (1570-1622) увійшов в історію як один з найвизначніших козацьких гетьманів

Війська Запорозького, видатний полководець, державний діяч, дипломат, захисник української культури і духовності. Завдяки його діяльності козацьке військо перетворилося на регулярне військово-формування.

Перемоги Сагайдачного в походах до Криму і Туреччини сприяли зростанню міжнародного значення українського козацтва. Визначну роль відігравав гетьман і в Хотинській війні 1620-1621 років.

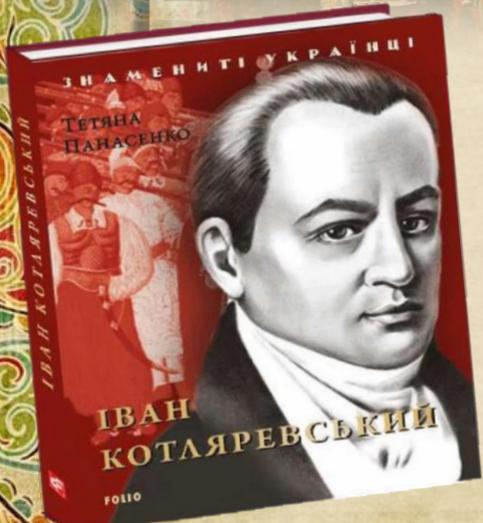

Панасенко Т. Іван Котляревський / Тетяна Панасенко. - Харків : Фоліо, 2018. - 124, [4] с. : іл. - (Знамениті українці).

**Безсмертна «Енеїда»
й вічно юна «Наталка
Полтавка» з часом не
тмяніють і не губляться, а
зачаровують нових читачів.**

**Ім'я їхнього автора,
основоположника й
першого класика нової
української літератури,
назавжди вписане в
історію української і
світової культури.**

**«Здобув три вінці: на полі
битви, як добрий воїн; на
шляху мирного
громадянського життя, як
дбайливий вихователь
багатьох гідних синів вітчизни;
на ниві літератури, як
полум'яний любитель мови
рідної йому, їм створеної...» —
говорив про Івана
Котляревського (1769—1838)
його перший біограф С.
Стеблін-Камінський.**

МОСКАЛЬ-ПАРІВНИК

Еди, оставивши восток,
Забрав все ж и запад,
Видел поганй бул восток,
Видел на чужой восток,
Все море зоряк сунуло,
Видано нов в клоні восток,
Сиди тут восток, не на чужой,
Зидавався і зародився,
Поводився з уст в руку суну,
На тий не часе а восток.

Промилі вітри роздрили,
А море злило аж росе,
Силане грозна обидився,
Еди за милі бері,
Всі чоловіки ронувало,
Богданов міліана туу пропало,
Тіло набрався не сто милі,
Еди восток, що ж не восток,
Поводився і зародився,
На тий не часе а восток.

Ностру іовано бул ардечна?
Ностру Енеїе галоссе,
Штотроме нево то зовина,
І восток для воно мусо!
І нешто не восток мусо!
Сказавися на лого, нов бурмане,
І восток на лого, не восток,
Заводився на восток гріно:
«Чого ан гудете так гріно?»
До моря восток, але восток.

Коломієць Р. Марко Кропивницький / Ростислав Коломієць. – Харків: Фоліо, 2018. – 119, [3] с. : фот. – (Знамениті українці).

Фундатор українського професійного театру Марко Кропивницький (1840–1910) був на рідкість обдарованою людиною. Він створив понад 40 п'єс, заснував перший національний професійний театр на теренах Східної України (ушанований театр корифеїв), виховав ціле покоління українських акторів-професіоналів. Його чудові акторські дані (зіграв більше 500 ролей) доповнювалися прекрасним голосом — високим басом.

Крім того, Марко Лукич написав мелодії для багатьох п'єс, розумівся на образотворчому мистецтві (це дозволяло йому керувати створенням декорацій), був тонким і спостережливим психологом, що постійно проявлялося у його роботі як режисера. Ще за життя Кропивницького називали «батьком українського театру», «українським Мольєром» і «українським Шекспіром», а його прогресивні ідеї актуальні й у наш час.

Життєвий шлях Івана Багряного (1906-1963; справжнє прізвище - Лозов'ягін), лауреата Шевченківської премії 1992 року, був сповнений спротиву всьому фальшивому й облудному в радянській дійсності.

Митця було ув'язнено, заслано до Далекого Сходу. І всюди - в камерах, таборах, а потім в еміграції - цей талановитий український письменник, поет, публіцист, політик зазнав безліч цькувань лише через те, що усім серцем любив свою Вітчизну.

Мислитель світового масштабу, романи якого порушують низку «вічних тем» — життя і смерті, творення й руйнації, вірності й зради, свободи й рабства, кохання, божевілля, героїзму, віри.

Іван Багряний
ТИТРОЛІСТ

Шапошникова О. Іван Багряний / Олена Шапошникова. - Харків : Фоліо, 2018. - 118, [1] с. : фот. - (Знамениті українці).

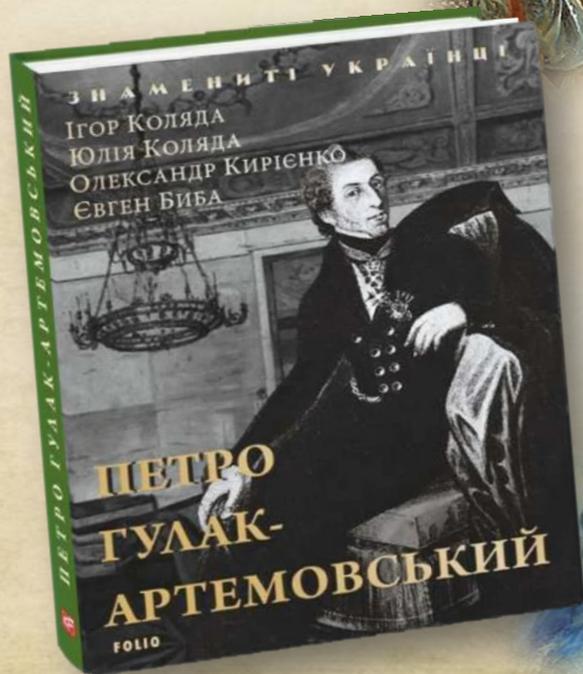
ДЕЛО № 1111
УКРАЇНО-РАДЯНСЬКОГО

в. Шевченка
М. Лозов'ягін (Багряний)
не втрачай віри в українців
ти дубовий стовп нашої
землі
якоб колупає бурі історію
і жодна мова і слово її не зупинить
1942
Антоній Лозов'ягін

ПЕТРО
ГУЛАК-АРТЕМОВСЬКИЙ
Байки

Коляда І. Петро Гулак-Артемівський / Ігор Коляда
[та ін.]. - Харків : Фоліо, 2018. - 118, [5] с. : фот. -
(Знамениті українці).

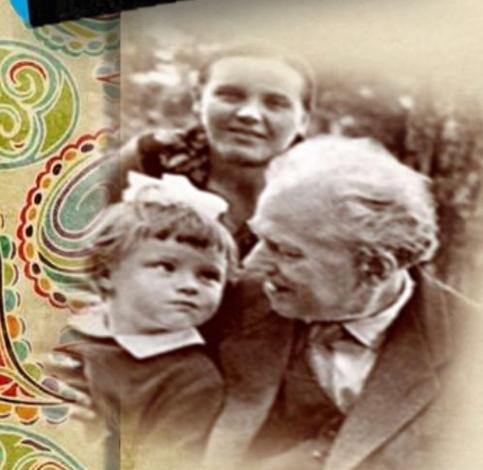

Серед тих, хто продовжив реалістичні традиції Івана Котляревського, хто закладав основи нової української літератури, почесне місце належить Петрові Гулаку-Артемівському (1790—1865). Він створив чимало романтичних балад, віршованих і прозових послань, перекладів, віршів побутового характеру, проте здобув популярність перш за все як байкар-новатор. Використовуючи скарби українського фольклору, його гумор, художні засоби, народну розмовну мову, поет створив і поширив жанр байки і приказки, випробувавши, по суті, всі найголовніші різновиди цього жанру.

Павло Григорович Тичина (1891—1967) увійшов в історію нашої культури як поет-новатор, романтик, співець Весни, автор неперевершених «Сонячних кларнетів», перекладач, богослов, науковець, музикант, художник. Він збагатив українську мову понад 1500 неологізмами, які внесені до сучасних словників.

Навчив відчувати в поезії музику та мислити образами, говорив до Всесвіту мовою рідної української землі. І водночас він був людиною, про яку Василь Стус написав: «Феномен Тичини — феномен доби. Його доля свідчитиме: поет жив у час, що заправив генія на роль блазня. І поет погодився на цю роль... ставши блазнем при дворі кривавого короля...».

Петро Гулак-Артемівський / Ігор Коляда [та ін.]. – Харків : Фоліо, 2018. - 118, [5] с. : фот. - (Знамениті українці).

Гумор - синонім свободи.
Остап Вишня

Коломієць Р. Остап Вишня / Ростислав Коломієць. -
Харків : Фоліо, 2018. - 120, [2] с. : фот. -
(Знамениті українці).

Остап Вишня (спражнє ім'я - Павло Михайлович Губенко) - неперевершений майстер сатиричної прози, письменник від народу і для народу. Він зумів через фейлетон та гумор дарувати надію й почуття єдності й близькості порозуміння. Він винайшов новий жанр гумористичної прози - усмішки.

І вони, Вишневі, розійшлися анекдотами в читацькому середовищі... Людина з загостреним почуттям українськості, письменник болів душою за своїх рідних "чухраїнців", за жартом приховуючи розпач і біль від безсилля щось змінити.

Міг лишень писати - крізь рядки натякаючи на ваді дійсності, що коштувало йому свободи і майже життя, але в обмін на те подарувало неминущу любов і повагу українського читача, яку не змогли знищити навіть гидкі совісті письменника контрверсні "антиупівські" твори...

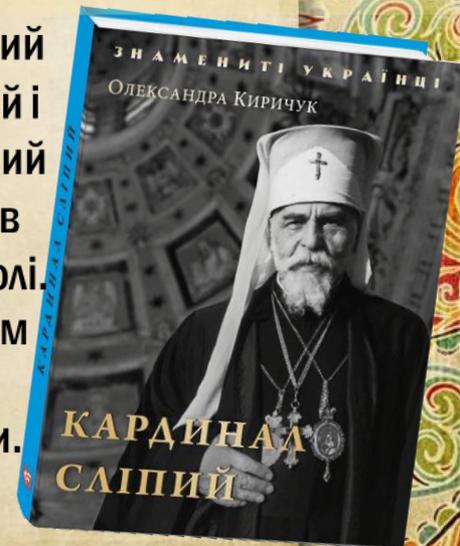
Остап Вишня - великий письменник

Киричук О. Кардинал Сліпий / Олександр Киричук. – Харків :
Фоліо, 2018. – 123, [5] с. : фот. – (Знамениті українці).

Ім'я Йосифа Сліпого
(справжнє прізвище
Коберницький-Дичковський)
відоме як в Україні, так і далеко за
її межами. Провідник Греко-
католицької церкви, верховний
архієпископ Львівський і
митрополит Галицький, кардинал,

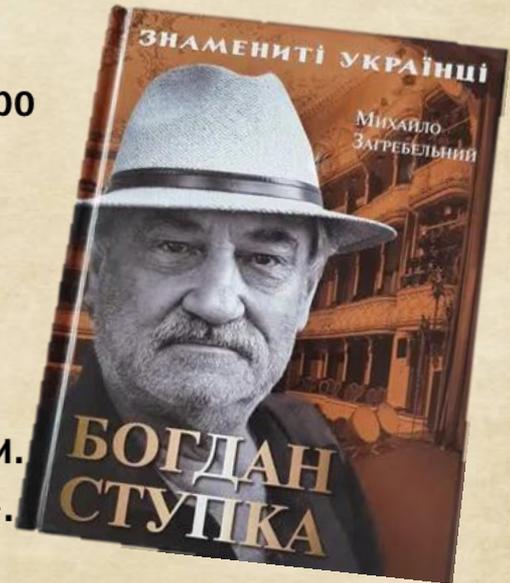
визначний
церковний і
науковий
діяч був
людиною трагічної долі.

Репресований радянською владою, протягом
18 років Йосиф Сліпий поневірявся по
тюрмах і таборах, проте не скорився, не зрікся віри.

Річард III і король Лір, гетьман Мазепа і Тев'є-молочник, Тарас Бульба... Це лише невеликий перелік ролей, які зіграв у театрі й кіно Богдан Ступка (1941–2012) – видатний український актор, лауреат багатьох премій, народний артист, Герой України (2011), кавалер ордена Ярослава Мудрого V ступеня.

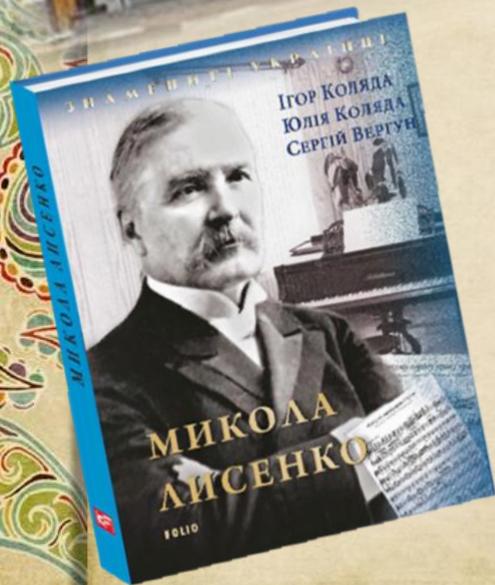
У Голівуді його порівнюють з Робертом де Ніро й Аль Пачіно. Його вважають зіркою, феноменом, який народжується раз на століття, на що Богдан Сильвестрович відповідав: «Я – український актор! Я собі працюю, а люди називають те феноменом. Треба працювати і чесно ставитися до роботи. Вийти на сцену і зіграти найкраще за всіх...».

Загребельний М. Богдан Ступка / Михайло Загребельний. - Київ : Укрвидавполіграфія, 2018. - 118, [4] с. - (Знамениті українці).

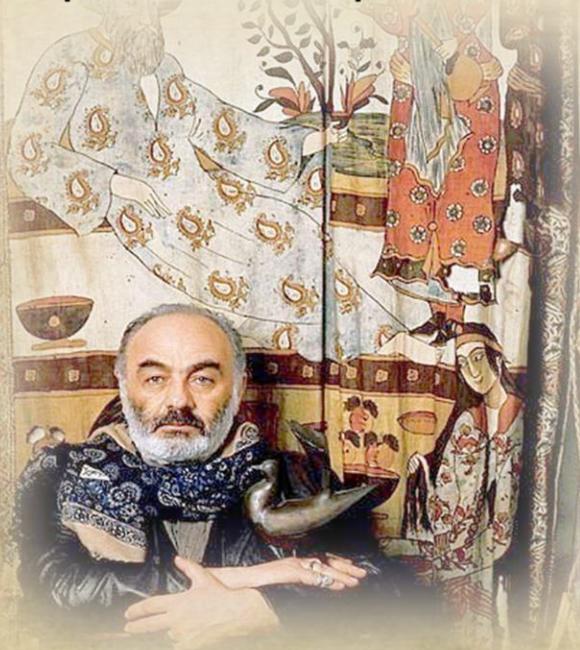
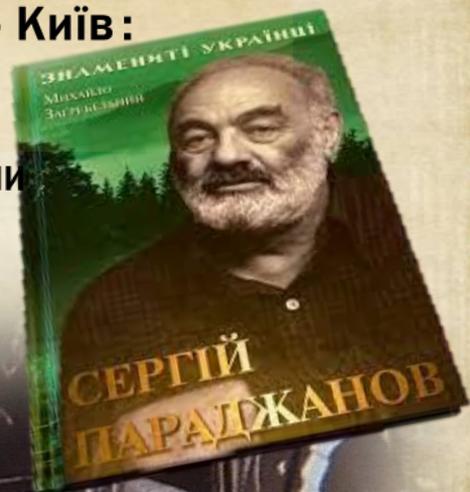
Коляда І. Микола Лисенко / Ігор Коляда, Юлія Коляда. – Харків : Фоліо, 2018. – 125, [3] с. : фот. – (Знамениті українці).

Видатний піаніст, хоровий диригент, композитор Микола Лисенко (1842-1912) здобув блискучу освіту - закінчив природознавчий факультет Київського університету, потім захистив кандидатську дисертацію з біології, і йому пророкували блискучу кар'єру вченого. Але він обрав собі інший шлях, пов'язавши своє життя з музикою. Після навчання в Лейпцизькій консерваторії (клас фортепіано) Лисенко став піаністом-віртуозом. Він вчився у Римського-Корсакова в Петербурзькій консерваторії, однак усе своє життя присвятив пропагуванню саме української музики.

Загребельний М. Сергій Параджанов / Михайло Загребельний. – Київ: Укрвидавполіграфія, 2018. – 126, [1] с. – (Знамениті українці).

Сергій параджанов (1924-1990) - особистість непересічна в усьому, починаючи з походження (в енциклопедичному словнику його називають "грузинським і українським режисером вірменського походження") і закінчуючи усім його життям. У середині 1960-х він увірвався в світовий кінематограф фільмом "Тіні забутих предків", і з того часу про нього не припиняють говорити.

Екцентричний, непередбачуваний, епатажний Параджанов не бажав і не міг жити "за правилами". Зрозуміло, що багатьом це не подобалось. Як сказав сам режисер, влада викреслила його з життя на 15 років - його то саджали до в'язниці, то просто не давали працювати. І все-таки він вижив і продовжив творити.

Шекспіра
 Олександр Македонський
 А. Купчин
 М. Коцюбинський
 М. Малицький
 М. Коцюбинський
 І. Світлицький
 Тарас Шевченко
 Микола Гоголь
 Микола Іванович Коцюбинський
 І. Світлицький

Підготувала
 Завідувач відділу обслуговування
 Єніжана Колодюк
 Кількість джерел: 12

